

HOMILIA DIVENDRES SANT
Catedral de Menorca 2 d'abril de 2021

A la fi de l'impressionant relat de la passió, que acabam d'escoltar, l'evangelista ofereix un detall que respon al que ell mateix va contemplar i que, al mateix temps, té un gran valor simbòlic, perquè ajuda a comprendre el sentit del que va succeir en aquella tràgica tarda del Divendres Sant. Diu que "un dels soldats amb la llança li va traspasar el costat i al punt va sortir sang i aigua".

Traspasar el costat

De vegades, per accelerar la mort de l'ajusticiat, l'escamot d'execució li trencava les cames d'un cop; d'aquesta manera impedia que poguessin prendre impuls per a respirar i molt prest morien asfixiats. Així ho van fer amb aquells dos bandolers que havien estat executats al costat de Jesús. Però, quan van arribar a Jesús, van advertir que ja era mort, segurament perquè la seva passió havia estat molt llarga i el seu cos no havia pogut aguantar tant de dolor. Llavors, per assegurar-se de la seva mort, es van limitar a traspasar el seu cor amb la llança.

El sentit

Per interpretar aquest gest, l'evangelista recorre a dues cites bíbliques. La primera es refereix al ritual de la Pasqua, que prescrivia que no s'havia de rompre cap os de l'anyell (cf. Ex 12, 46). Precisament el sacrifici dels anyells per al sopar de pasqua es realitzava en el temple de Jerusalem cap a l'hora de sexta, que és l'hora en què Joan situa el sacrifici de Crist. D'aquesta manera assenyala Jesús com el vertader i perfecte anyell de Déu, al que no han romput cap os. Ell és aquell Anyell Déu anunciat pel Baptista, que lliurant la seva sang en la creu ha llevat el pecat del món. D'aquesta manera sant Joan ens hi ajuda a comprendre allò que ha succeït en la creu: L'Anyell ha assumit el pecat i, d'aquesta manera, ens ha alliberat d'aquesta càrrega.

La segona cita és del profeta Zacaries: canta el dolor per un misteriós personatge que va ser traspassat: "miraran aquell que han traspassat". Afegeix Zacaries que aquest dia s'obrirà una font de purificació del pecat per a tot Jerusalem. D'aquesta manera, Sant Joan ens convida a tots a mirar Jesucrist a la creu i contemplar el seu cor traspassat com a font de vida.

Va brollar sang i aigua

D'aquest costat va brollar "sang i aigua". Aquest fet és explicable físicament com a conseqüència dels turments que ha patit, però el seu valor més gran és simbòlic.

Els pares de l'Església han vist en aquest detall una referència als dos sagraments fonamentals de l'Església: el baptisme i l'eucaristia. Del cor de Crist crucificat ha brollat la salvació. Ell és aquesta aigua que surt del temple i que omple de vida tot el que toca, segons va profetitzar Ezequiel (Ez 47, 1-12). L'aigua de l'baptisme que neix del seu costat, fa als homes néixer de nou i participar de la seva salvació. La sang vessada per tots significa l'Eucaristia, en la qual es renova el sacrifici de la creu i s'alimenta el poble de Déu. La Carta als Hebreus -que hem escoltat com a segona lectura- ho deia d'una

altra manera: el gran sacerdot s'ha ofert per sempre en la creu i així es converteix "en font de salvació eterna per a tots els que creuen en Ell".

El simbolisme d'aquest fet és gran, perquè del costat de Crist neix l'Església. Els escriptors antics pensen en Adam i Eva i diuen: de la mateixa manera que del costat d'Adam va néixer Eva, del costat de Crist ha nascut l'Església. Hem estat engendrats a la creu; hem nascut a la fe en aquest misteri de la creu. Per això, encara que aquest dia és de meditació i silenci, no és un dia trist. L'Església s'alegra d'haver estat engendrada en la nova aliança segellada en la sang de Crist i exclama: "per aquest arbre ha vingut la salvació a tot el món".

Segueix brollant sang i aigua

L'aigua i la sang segueixen brollant avui del costat de Crist, perquè Déu segueix oferint la salvació a tots els que s'acosten a aquest misteri de la creu, als qui contemplen el fill de l'home elevat sobre la terra. A través dels sagraments podem participar d'aquesta salvació i submergir-nos en el misteri de la seva mort i resurrecció. A la font que raja de la creu podem acudir quan tinguem set: "Qui tingui set, que vingui a mi" (Jn 7, 37), Havia dit Jesús. Aquesta salvació es perllonga en el cos de Jesús que és l'Església.

En aquest dia el Senyor ens convida a cadascú de nosaltres a apropar-nos al seu costat i acollir la seva salvació, deixant que l'aigua del baptisme ens regeneri i que la seva sang vessada ens ompli de vida. A través d'aquests sagraments nostra vida queda unida estretament amb el crucificat i participa de la seva salvació.

El que el va veure dóna testimoni

Una vegada que contemplam la creu i veim brollar d'ella l'aigua i la sang, ens convertim, com l'evangelista, en testimonis d'aquest esdeveniment: "Aquell qui ho va veure dóna el seu testimoni... perquè també vosaltres cregueu".

Això ens compromet, en primer lloc, a anunciar la mort de Jesús com a font de salvació. Anunciem la vostra mort! Perquè segueix sent bona notícia per a l'ésser humà. Es necessari seguir plantant l'arbre de la creu al centre de la societat, perquè la seva vida arribi a tots.

I ens compromet, també, a estar a prop dels crucificats del nostre temps, dels que pateixen injustícia, discriminació, violència, fam o misèria. En els nostres dies sentim una crida especial a fer costat als qui pateixen a conseqüència de la covid-19. La nostra mirada a la creu està incompleta si no miram també aquestes altres creus dels homes.

Miraran a què van traspasar

"Miraran el qui han traspasat". Contemplam plens de confiança la creu de el Senyor. Adoram aquest misteri, que ens omple de vida. Perquè del seu costat traspasat per la llança segueix brollant una font que és capaç de transformar el nostre cor endurit.

HOMILÍA VIERNES SANTO

Catedral de Menorca, 2 de abril de 2021

Al final del impresionante relato de la pasión, que acabamos de escuchar, el evangelista ofrece un detalle que responde a lo que él mismo contempló y que, al mismo tiempo, tiene un gran valor simbólico, porque ayuda a comprender el sentido de lo que aconteció en la trágica tarde de Viernes Santo. Dice que “uno de los soldados con la lanza le traspasó el costado y al punto salió sangre y agua”.

Traspasar el costado

En ocasiones, para acelerar la muerte del ajusticiado, el pelotón de ejecución le quebraba las piernas de un mazazo; de esta manera impedía que pudieran impulsarse para respirar y pronto morían asfixiados. Así lo hicieron con aquellos dos bandoleros que habían sido ejecutados junto a Jesús. Pero, cuando llegaron a Jesús, advirtieron que ya estaba muerto, seguramente porque su pasión había sido muy larga y su cuerpo no había podido aguantar tanto dolor. Entonces, para asegurarse de su muerte, se limitaron a traspasar su corazón con la lanza.

El sentido

Para interpretar este gesto, el evangelista recurre a dos citas bíblicas. La primera se refiere al ritual de la Pascua, que prescribía que no se debía partir ningún hueso del cordero (cf. Ex 12, 46). Precisamente el sacrificio de los corderos para la cena de pascua se realizaba en el templo de Jerusalén hacia la hora de sexta, que es la hora en que Juan sitúa el sacrificio de Cristo. De esta manera señala a Jesús como el verdadero y perfecto cordero de Dios, al que no han quebrado ningún hueso. Él es aquel cordero de Dios anunciado por el Bautista, que entregando su sangre en la cruz ha quitado del mundo el pecado. De esta manera san Juan nos ayuda a comprender lo que ha acontecido en la cruz: el cordero ha asumido el pecado y, de esta manera, nos ha liberado de él.

La segunda cita es del profeta Zacarías, en la que canta el lamento por un misterioso personaje que fue traspasado: “mirarán al que traspasaron”. Añade Zacarías que ese día se abrirá una fuente de purificación del pecado para todo Jerusalén. De esta manera, San Juan nos invita a todos a mirar a Jesucristo en la cruz y contemplar su corazón traspasado como fuente de vida.

Brotó sangre y agua

De ese costado brotó “sangre y agua”. Este hecho es explicable físicamente como consecuencia de los tormentos que ha padecido, pero su valor mayor es simbólico.

Los padres de la Iglesia han visto en este detalle una referencia a los dos sacramentos fundamentales de la Iglesia: el bautismo y la eucaristía. Del corazón de Cristo crucificado ha brotado la salvación. Él es esa agua que sale del templo y que llena de vida todo lo que toca, según profetizó Ezequiel (Ez 47, 1-12). El agua del bautismo que nace de su costado, hace a los hombres nacer de nuevo y participar de su salvación. La sangre derramada por todos significa la Eucaristía, en la que se renueva el sacrificio de la cruz y se alimenta el pueblo de Dios. La carta a los hebreos –que hemos escuchado

como segunda lectura- lo decía de otro modo: el sumo sacerdote se ha ofrecido para siempre en la cruz y así se convierte “en causa de salvación eterna para cuanto creen en Él”.

El simbolismo de este hecho es grande, porque del costado de Cristo nace la Iglesia. Los escritores antiguos piensan en Adán y Eva y dicen: del mismo modo que del costado de Adán nació Eva, del costado de Cristo ha nacido la Iglesia. Hemos sido engendrados en la cruz; hemos nacido a la fe en ese misterio de la cruz. Por eso, aunque este día es de meditación y silencio, no es un día triste. La Iglesia se alegra de haber sido engendrada en la nueva alianza sellada en la sangre de Cristo y exclama: “por este árbol ha venido la salvación al mundo entero”.

Sigue brotando sangre y agua

El agua y la sangre siguen brotando hoy del costado de Cristo, porque Dios sigue ofreciendo la salvación a todos los que se acercan a este misterio de la cruz, a quien contempla al hijo del hombre elevado sobre la tierra. A través de los sacramentos podemos participar de esa salvación y sumergirnos en el misterio de su muerte y resurrección. A la fuente que mana de la cruz podemos acudir cuando tengamos sed: “el que tenga sed, que venga a mí” (Jn 7, 37?), había dicho Jesús. Esta salvación se prolonga en el cuerpo de Jesús que es la Iglesia.

En este día el Señor nos invita a cada uno de nosotros a acercarnos a su costado y acoger su salvación, dejando que el agua del bautismo nos regenere y que su sangre derramada nos llene de vida. A través de estos sacramentos nuestra vida queda unida estrechamente con el crucificado y participa de su salvación.

El que lo vio da testimonio

Una vez que contemplamos la cruz y vemos brotar de ella el agua y la sangre, nos convertimos, como el evangelista, en testigos de este acontecimiento: “El que lo vio da testimonio... para que también vosotros creáis”.

Esto nos compromete, en primer lugar, a anunciar la muerte de Jesús como fuente de salvación. ¡Anunciamos tu muerte! Porque sigue siendo buena noticia para el ser humano. Hay que seguir plantando el árbol de la cruz en el centro de la sociedad, para que su vida alcance a todos.

Y nos compromete, también, a estar cerca de los crucificados de nuestro tiempo, de los que padecen injusticia, discriminación, violencia, hambre o miseria. En nuestros días sentimos una llamada especial a estar al lado de los que padecen a consecuencia de la covid-19. Nuestra mirada a la cruz está incompleta si no miramos también esas otras cruces de los hombres.

Mirarán al que traspasaron

“Mirarán al que traspasaron”. Contemplemos llenos de confianza la cruz del Señor. Adoremos este misterio, que nos llena de vida. Porque de su costado traspasado por la lanza sigue brotando un manantial que es capaz de transformar nuestro duro corazón.